

CĂTRE

AVOCATUL POPORULUI

- Excelenței sale Domnul prof. univ. dr. IOAN MURARU –

Subscrisa COALIȚIA ORGANIZATIILOR PACIENTILOR CU AFECTIUNI CRONICE, cu sediul social în București, str. Intrarea teleajen nr.5, Sector 2, cod fiscal 24318010, în temeiul art. 13 lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, vă solicită sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I, pct. 1 (cu referire la condiția c) a art. 3¹) și pct. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2010 *pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate*, pentru următoarele

MOTIVE

I. Prevederile art. I, pct. 1 (cu referire la condiția c) a art. 3¹) și pct. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2010 *pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate* au fost adoptate cu încălcarea dispozițiilor art. 115 alin. (4) din Constituția României.

Potrivit art. 115 alin. (4) din Constituția României, „Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, având obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora.”

Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa, de exemplu Decizia [nr. 1.008](#) din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 23 iulie 2009, că *pentru îndeplinirea acestora este necesară existența unei stări de fapt obiective, cuantificabile, independente de voința Guvernului, care pune în pericol un interes public*. Cu privire la criteriul obiectiv necesar pentru aprecierea situației extraordinare, Curtea a reținut, cu prilejul pronunțării Deciziei [nr. 255](#) din 11 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 16 iunie 2005, că *"invocarea elementului de oportunitate, prin definiție de natură subiectivă, căruia i se conferă o eficiență contributivă determinantă a urgenței, ceea ce, implicit, îl convertește în situație extraordinară, impune concluzia că aceasta nu are, în mod necesar și univoc, caracter obiectiv, ci poate da expresie și unor factori subiectivi, de oportunitate (...). Întrucât însă asemenea factori nu sunt cuantificabili, afirmarea existenței situației extraordinare, în temeiul lor sau prin convertirea lor într-o asemenea situație, conferă acesteia un caracter arbitrar, de natură să creeze dificultăți insurmontabile în legitimarea delegării legislative. S-ar ajunge, astfel, ca un criteriu de constituționalitate - situația extraordinară -, a cărui respectare este prin definiție supusă controlului Curții, să fie, practic, sustras unui atare control, ceea ce ar fi inadmisibil"*.

Examinând preambulul ordonanței de urgență, cu referire la art. I, pct. 1 (cu referire la condiția c) a art. 3¹) și pct. 15, se observă că existența unei situații extraordinare a cărei reglementare nu poate fi amânată și urgența acesteia este justificată de Guvern prin faptul că *„este necesară o reglementare expresă în vederea cheltuirii responsabile și eficiente a banului public prin responsabilizarea atât a furnizorilor de servicii medicale, cât și a beneficiarilor de concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate”*.

Este evident că cele două motive, respectiv *„cheltuirea responsabilă a banului public”* și *„responsabilizarea furnizorilor de servicii medicale și a beneficiarilor de concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate”*, au un caracter vag și nu constituie în mod obiectiv stări de fapt cuatificabile de natură să constituie o situație extraordinară care să impună adoptarea unei ordonanțe de urgență.

II. Prevederile art. I, pct. 1 (cu referire la condiția c) a art. 3¹) și pct. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, încalcă dispozițiile art. 22 alin. (1) și (2) din Constituție.

Efectuarea acestui control polițienesc al prezenței asiguraților aflați în incapacitate temporară de muncă la adresa de domiciliu sau la reședința indicată de către organele de poliție, în condițiile în care nu există nici un fel de garanții legale de natură să asigure evitarea unor abuzuri, aduc atingere dreptului la integritatea psihică a persoanei respective. Putem imagina nenumărate situații în care persoana respectivă, bolnavă fiind, din motive neimputabile (imobilizare la pat, pierderea cunoștinței, părăsirea de urgență a domiciliului pentru scurte perioade de timp pentru procurarea de medicamente etc.) nu este prezentă permanent la adresa de domiciliu sau la reședința indicată. Permanentă teamă de a nu fi găsită de către organele de control creează persoanei respective o stare de tulburare care îi afectează integritatea psihică.

Ideea de a fi permanent supravegheat și de a fi controlat în mod arbitrar în orice interval de timp, de funcționari ai autorității statale instituie o formă de tratament degradant față de persoana aflată în incapacitate de muncă.

III. Prevederile art. I, pct. 1 (cu referire la condiția c) a art. 3¹) și pct. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, încalcă dispozițiile art. 23 alin. (1) și (13) din legea fundamentală privind inviolabilitatea libertății individuale.

Prin noua reglementare se îngrădește într-un mod nepermis libertatea persoanei în sensul că se instituie în mod arbitrar restricții. Practic, se instituie o modalitate *sui generis* de arest la domiciliu, similară măsurilor preventive specifice legislației penale, însă nu pentru persoane care au săvârșit fapte penale ci pentru persoanele bolnave. Acest lucru este interzis expres de art. 23 alin. (13) din Constituție care arată că *„sanctiunea privativă de libertate nu poate fi decât de natură penală.”*

Mai mult, prin noul act normativ nu se instituie și garanțiile legale aferente care să asigure în mod real o protecție juridică a acestui drept fundamental.

IV. Prevederile art. I, pct. 1 (cu referire la condiția c) a art. 3') și pct. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, încalcă dreptul la liberă circulație garantat de art. 25 din Constituție.

Prin instituirea în sarcina persoanelor aflate în incapacitate de muncă a unei obligații legale de a fi prezent permanent la adresa de domiciliu sau la reședința indicată, sub sancțiunea pierderii dreptului la indemnizația de asigurări sociale de sănătate, se aduce o atingere gravă dreptului la liberă circulație.

V. Prevederile art. I, pct. 1 (cu referire la condiția c) a art. 3') și pct. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, încalcă dispozițiile art. 27 alin. (1) și (2) din Constituția României privind inviolabilitatea domiciliului.

Textele criticate exced dispozițiilor constituționale aplicabile în materie.

Alineatul (1) al art. 27 din legea fundamentală arată că „Domiciliul și reședința sunt inviolabile. Nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul ori în reședința unei persoane fără învoirea acesteia.”

Excepțiile de la acest principiu sunt prevăzute de alineatul (2) al aceluiași articol:

„De la prevederile alineatului (1) se poate deroga prin lege pentru următoarele situații:

- a) executarea unui mandat de arestare sau a unei hotărâri judecătorești;
- b) înlăturarea unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane;
- c) apărarea securității naționale sau a ordinii publice;
- d) prevenirea răspândirii unei epidemii.”

Așadar, ipoteza „controlului” la domiciliul celui bolnav de către reprezentanți ai autorității statale nu este consacrată la nivel constituțional și este de natură să aducă atingere dreptului la inviolabilitatea domiciliului.

VI. În sfârșit, restrângerile aduse exercițiului drepturilor mai sus enumerate prin prevederile art. I, pct. 1 (cu referire la condiția c) a art. 3') și pct. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, nu respectă dispozițiile art. 53 din Constituție.

Potrivit art. 53 alin. (1) din Constituție, „exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.”

Alineatul (2) arată că *„restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”*

Revenind la motivele care au impus această măsură cu caracter restrictiv, arătate în preambulul actului normativ atacat, respectiv *„cheltuirea responsabilă a banului public”* și *„responsabilizarea furnizorilor de servicii medicale și a beneficiarilor de concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate”*, observăm că acestea exced limitelor constituționale.

Cu deosebit respect,

Cu stima,

Cezar Irimia - Presedinte COPAC